

ห้าแหละ

พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ

วุฒิพงษ์ เปรียบเจริญวัฒน์

สถาบันนโยบายศึกษา
INSTITUTE OF PUBLIC POLICY STUDIES

มูลนิธิคอนราด อเดนาวร์

Konrad-Adenauer-Stiftung

มูลนิธิคอนราด อเดนาวร์

ชำแหละ
พ.ร.บ.
การศึกษาแห่งชาติ

วุฒิปวงษ์ เปรียบจรรย์วัฒน์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

วุฒิพงษ์ เปรียบจรรย์วัฒน์.

ซ้ำแหละ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ. - - กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา, 2542.

55 หน้า

1. การศึกษา - - ไทย - - กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ. 2. การปฏิรูปการศึกษา. I. ชื่อเรื่อง.

3 4 4 . 5 9 3 0 7

ISBN 974-7215-10-1

ชื่อหนังสือ	ซ้ำแหละ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ
ผู้เขียน	วุฒิพงษ์ เปรียบจรรย์วัฒน์
พิมพ์ครั้งที่ 1	กุมภาพันธ์ 2542
จำนวนพิมพ์	2,500 เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ 2	มิถุนายน 2542
จำนวนพิมพ์	500 เล่ม
เจ้าของ	สถาบันนโยบายศึกษา : 99/146 ซอยหมู่บ้านงามวงศ์วาน ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 9411832-3 โทรสาร 9411834 E-mail : ipps@ksc.th.com www.ipps.or.th/ipps.htm
สนับสนุนโดย	มูลนิธิคอนราด อดินาวาร์
ดำเนินการพิมพ์	บริษัท พี. เพรส จำกัด โทร. 331-5107
พิมพ์ที่	บริษัท สุขุมและบุตร จำกัด

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่สอง

หนังสือ **ข้าแหละ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ** ของ ดร. วุฒิพงษ์ เปรียบจรรย์วัฒน์ ที่พิมพ์ครั้งแรกจำนวน 2,500 เล่มนั้น ได้รับการเผยแพร่ไปอย่างกว้างขวางในกลุ่มนักการเมือง นักการศึกษา ผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ประชาชนทั่วไป และคณะกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรที่ทำหน้าที่พิจารณาร่างกฎหมายฉบับนี้ อีกทั้งยังได้ใช้เป็นเอกสารประกอบการสัมมนาในหัวเรื่องเดียวกันที่สถาบันนโยบายศึกษาได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2542 ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประมาณ 200 คน

วิทยากรในวันนั้นได้แก่ ศ.ดร. ชัยอนันต์ สมุทวณิช ดร. วุฒิพงษ์ เปรียบจรรย์วัฒน์ คุณพิภพ ธงไชย และคุณทิพย์พาพร ดันติสุนทร ได้ให้ข้อคิดเห็นร่วมกันว่าแม้ว่าการสัมมนาและความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ปรารถนาดีต่อระบบการศึกษาของชาติในวันนี้จะไม่อาจส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในเร็ววัน แต่ทุกท่านเชื่อมั่นเหมือนกันว่าในระยะยาวนั้น ข้อคิดต่างๆ ที่ได้ให้ไว้ณวันนั้นจะต้องได้รับการตอบสนองจากหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ดูแลเรื่องนี้อย่างแน่นอน

การตอบสนองมีมาเร็วกว่าที่ผู้จัดการสัมมนาจะคาดคิด สถาบันนโยบายศึกษาได้รับคำขอรับรองสถาบันราชภัฏนครราชสีมาให้ไปจัดสัมมนาเรื่องของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติในเดือน มิถุนายนนี้เอง

โดยเหตุที่สถาบันฯ พบว่าหนังสือจำนวน 2,500 เล่มที่พิมพ์ในครั้งแรกเหลือไม่มากพอที่จะนำไปใช้ในการสัมมนาอีกครั้ง จึงได้ทำการจัดพิมพ์ครั้งที่สองขึ้นโดยไม่ได้มีการแก้ไขเนื้อหาสาระใดๆ จากการพิมพ์ในครั้งแรก ทั้งนี้เพราะปัจจุบันร่าง พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติกำลังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของวุฒิสภา

การพิมพ์หนังสือ **ข้าแหละ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ** ครั้งที่สอง ได้รับการสนับสนุนจาก **มูลนิธิคอนราด อเดนาวร์** อีกเช่นเคย ดังนั้น สถาบันฯ จึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้

ยศวดี บุญยเกียรติ

ผู้อำนวยการร่วม

สถาบันนโยบายศึกษา

มิถุนายน 2542

คำนำจากสถาบันนโยบายศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 สนับสนุนให้มีการขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนอย่างกว้างขวาง ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านการศึกษาจึงได้ร่วมกันเสนอแนวทางซึ่งนำไปสู่ร่าง พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่กำลังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในขณะนี้

ในฐานะที่เป็นนักวิชาการอิสระที่มีผลงานด้านความคิดในเชิงสร้างสรรค์ออกสู่สังคมไทย **ดร. วุฒิพงษ์ เปรียบจริยวัฒน์** ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ และมีข้อวิพากษ์ที่เป็นประเด็นน่าสนใจยิ่ง รวมทั้งยังได้ให้ข้อเสนอแนะทางในการที่จะให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการศึกษาของตนเอง

สถาบันนโยบายศึกษาเห็นว่าทวิพจน์ของ **ดร. วุฒิพงษ์** ขึ้นนี้มีเนื้อหาสาระที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของนโยบายการศึกษาซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในประเทศ ดังนั้น สถาบันฯ จึงได้จัดพิมพ์ทวิพจน์ พ.ร.บ. การศึกษาซึ่งเป็นผลงานของ **ดร. วุฒิพงษ์** ออกมาเผยแพร่ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะก่อให้เกิดการพิจารณาและทบทวนร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ในแนวทางที่เป็นประโยชน์แก่เยาวชนไทยที่จะได้รับผลกระทบจากกฎหมายฉบับนี้โดยตรง

กิจกรรมครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจาก **มูลนิธิคอนราด อเดนาวร์** ดังนั้นสถาบันฯ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ยศวดี บุญเกียรติ

ผู้อำนวยการร่วม

สถาบันนโยบายศึกษา

กุมภาพันธ์ 2542

คำนำ

เมื่อนำยีนดีว่าสังคมไทยในขณะนี้ให้ความสนใจและมีความกระตือรือร้นในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาของชาติอย่างจริงจังก็ตาม แต่ทว่าแนวทางที่รัฐบาลกำลังดำเนินการอยู่นี้ดูจะพาประเทศชาติหลงทางเสียมากกว่า

ร่าง พรบ. การศึกษาแห่งชาติที่รัฐบาลพยายามใช้เป็นหัวหอกในการปฏิรูปการศึกษานี้มีปัญหามากมาย ทั้งในด้านเนื้อหาสาระเพราะ “เก่าไม่ถูกที่คั่น” และในด้านกระบวนการ เพราะแทนที่จะให้มีตัวแทนหลากหลายทั้งจากภาควิชาการ ภาคราชการ ภาคการเมือง ภาคเอกชน และภาคประชาชนมาร่วมร่างแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของชาติ รัฐบาลกลับมอบหมายให้หน่วยราชการไปดำเนินการ ทำให้ได้แง่มุมที่ไม่กว้างขวาง และวิธีคิดก็ยังเป็นแบบเดิมๆ ของราชการเป็นหลัก อีกทั้งยังขาดความจริงจังในการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน แม้โดยหน้าฉากจะมีการจัดทำประชาพิจารณ์หลายครั้งก็ตามที จนทำให้เกิดการต่อต้านอย่างรุนแรงจากกลุ่มต่างๆ ในสังคม

แทนที่จะตอกลิ้มสร้างความแตกแยกในสังคมด้วยการผลักดันร่าง พรบ. ฉบับนี้ต่อไปโดยไม่ยี่หระต่อกระแสคัดค้านของประชาชนกลุ่มต่างๆ ผู้เขียนใคร่ขอเสนอให้ใช้ พรบ. ฉบับนี้เพื่อร่างแนวทางการจัดตั้ง “สภาปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ” แทน โดยกำหนดขอบข่ายอำนาจและภาระหน้าที่ระยะเวลาในการดำเนินงาน งบประมาณสนับสนุน ตลอดจนองค์ประกอบ คุณสมบัติ และกระบวนการสรรหาสมาชิกของสภา แล้วค่อยให้สภาปฏิรูปนี้มากำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศอีกต่อหนึ่ง

อีกนัยหนึ่ง ขอให้ใช้ พรบ. การศึกษาแห่งชาติฉบับนี้เสมือนมาตรา 211 ของรัฐธรรมนูญเดิมที่ทำหน้าที่เปิดโอกาสให้มีการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ พร้อมทั้งมีการจัดตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญ หรือ สสร. เพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว แทนที่จะใช้ พรบ. ฉบับนี้กำหนดเนื้อหาสาระของการปฏิรูปการศึกษาเสียเองอย่างที่เป็นอย่าง

วุฒิปวงษ์ เปรียบจรรย์วัฒน์

ชำแหละ พรบ. การศึกษาแห่งชาติ

วุฒิพงษ์ เปรียบจรรย์วัฒน์

ต้องถือว่าเป็นนิมิตหมายอันดีของประเทศชาติ ที่ในช่วงเวลานี้คนไทยส่วนใหญ่สนใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาไทย อีกทั้งยังได้รับแรงสนับสนุนอย่างชัดเจนจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ในอันที่จะขยายโอกาสการศึกษาของประชาชน ยิ่งกว่านั้นหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบทางด้านการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) หรือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ต่างก็ร่วมเสนอแนวทางของตนในการปฏิรูปการศึกษาของชาติอย่างคึกคัก รวมไปถึงพรรคการเมืองหลักเกือบทุกพรรคก็ได้เสนอแนวความคิดและแนวทางของตนด้วยเช่นกัน ซึ่งปรากฏเป็นร่าง พรบ. การศึกษาแห่งชาติจำนวนหลายร่าง จนท้ายสุดได้ถูกผนึกรวบรวมเป็นร่างเดียวกัน และกำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาโดยคณะกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในขณะนี้ ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นข่าวที่ดีทั้งสิ้น

อย่างไรก็ตาม หากได้ศึกษาเนื้อหาสาระจนถึงกระบวนการในการจัดทำและผลักดันร่าง พรบ. การศึกษาแห่งชาติฉบับนี้อย่างละเอียดแล้ว จะพบว่าความทุ่มเทและเจตนาที่ดั่งามนั้นอาจไม่ได้นำมาซึ่งสิ่งที่ดีเสมอไปหากไม่ได้จัดการกับกระบวนการให้ถูกต้องเหมาะสมท่ามกลางความคึกคักและการมีส่วนร่วมอย่างมากจากหน่วยงานราชการและพรรคการเมืองจำนวนมาก ต่างคนต่างก็ได้้นำประเด็นที่เป็นสาระสนใจและผลประโยชน์ของหน่วยงานและพรรคของตนเข้าร่วมประกวด และบ่อยครั้งยึดยึดเบียดเสียดเอาประเด็นเหล่านั้นบรรจุเข้าไปในร่าง พรบ. ดังกล่าวอย่างรีบเร่งไร้ลักษณะ "มือใครยาวสาวได้สาวเอา" จนบางครั้งดูเหมือนลูกลี้ลูกเลนเพราะเกรงจะ "ตรรก" ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่แทบจะไม่ประสีประสา กับเนื้อถ้อยกระทงความของ พรบ. นี้เลย แต่ก็ด้วยการประชาสัมพันธ์ที่เยี่ยมยอดของภาครัฐที่แผ่มาในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์ ประกอบกับความคึกคักของบรรยากาศและอารามดีใจของตน ผสมด้วยความไว้วางใจในหน่วยงานของรัฐเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ประชาชนส่วนใหญ่ก็เลยปล่อยเลยตามเลย ซึ่งมีส่วนช่วยอย่างมากให้กระบวนการผลักดัน พรบ. นี้เป็นไปอย่างเรียบร้อยและง่ายดาย

ในอีกด้านหนึ่งจะเห็นได้ว่ากระบวนการผลักดันของ พรบ. ฉบับนี้เกิดจากการร่วม สกรัมของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและพรรคการเมืองใหญ่เป็นหลัก ประชาชนมีส่วนร่วม แท้จริงน้อยมากแม้มีการทำประชาพิจารณ์จำนวนไม่น้อย เพราะประชาพิจารณ์นั้นสามารถทำ ให้เป็นประชาสัมพันธ์อำพรางได้โดยไม่ยากนัก ด้วยการควบคุมหัวข้ออภิปราย รายชื่อ วิทยากรและบุคคลที่เชิญมาร่วมอภิปราย และการเขียนสรุปผลของการอภิปราย ในประเด็นนี้ จะเห็นได้ชัดว่าหน่วยราชการจะได้เปรียบพรรคการเมืองเป็นอย่างมากเพราะความปรักปรำ ขององค์กร จนปรากฏข้อขัดแย้งชัดเจนว่าเนื้อหาสาระส่วนใหญ่ที่ปรากฏอยู่ใน พรบ. นั้นไม่ได้ มาจากพรรคการเมืองแต่มาจากหน่วยงานราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สกศ. เพราะเป็นผู้เปิด ประเด็นและเดินเกมก่อนหน้าหน่วยงานราชการอื่น จนผู้เกี่ยวข้องบางคนให้ความเห็นกลับหลัง สกศ. ว่า พรบ. ร่างนี้ก็เป็นร่างของ สกศ. เพียงแปลงโฉมเล็กน้อยเท่านั้นเอง แต่คำวิจารณ์ เช่นนั้นก็ไม่น่าจะเป็นธรรมกับทาง สกศ. เอง เพราะร่างเดิมของ สกศ. ถูกเปลี่ยนแปลงไป มากมายพอสมควรจากการเพิ่มหรือตัดทอนมาตรานั้นมาตรานี้ตามต่างๆ ใน พรบ. ซึ่งเป็น ผลจากการชักเย่อทางการเมืองซึ่ง สกศ. เองก็ปวดหัวเพราะคุมเกมไม่อยู่ ท้ายสุดกลายเป็น ปัญหาระดับโครงสร้างของตัว พรบ. เอง

พรบ. ฉบับนี้มีลักษณะหลากหลาย ผสมปนเปกันในรูปแบบ “หัวมังกรท้ายมังกร” เช่น ใน ด้านหนึ่งมีโครงร่างเป็นแนวคิดและวิสัยทัศน์แบบราชการ แต่อีกด้านหนึ่งกลับไม่มีเอกภาพ ทางความคิดแบบราชการ เพราะถูกแยกส่วนและประกอบใหม่โดยนักการเมือง ด้านหนึ่งนั้นดู เหมือนเป็นประชาธิปไตยเพราะมีหลายกลุ่มเข้ามามีอยู่ร่วมมีบทบาท แต่อีกด้านหนึ่งกลับ ถูกองค์กรภาคประชาชนบ่นพึมพำว่าหน่วยราชการที่รับผิดชอบปิดกั้นความคิดเห็นจนกลายเป็น เผด็จการทางความคิด

บทวิพากษ์

เพื่อให้เห็นปัญหาและจุดอ่อนของร่าง พรบ. การศึกษาแห่งชาติฉบับนี้อย่างชัดเจนจะ ขอยกประเด็นกว้างๆ เพื่อเป็นตัวอย่างเพียง 6 ประการด้วยกัน ส่วนประเด็นเฉพาะเรื่อง เฉพาะมาตราและรายละเอียดอื่นๆ ได้นำเสนอไว้ตามลำดับหมวดและมาตราในภาคผนวกท้าย บทความนี้

ประการแรก แนวทางในการแก้ไขปัญหาค่าการศึกษาของชาติตาม พรบ. ฉบับนี้ดูจะเป็นการ “แก้ไขไม่ถูกที่คัน” แนวทางที่ปรากฏค่อนข้างเด่นชัดก็คือการจัดตั้งกรรมการการศึกษา ระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับกระทรวง ระดับพื้นที่ ระดับเหนือกว่าพื้นที่ ระดับสถานศึกษา และพยายามผลักดันให้กระจายอำนาจออกไปสู่เขตพื้นที่และสถานศึกษาโดยตรง (มาตรา 29 หมวด 6 และมาตรา 5 ทวิ หมวด 1 ข้อ 2) แต่นั่นเป็นเพียงการเปลี่ยนระบบการสั่งงานของกระทรวงศึกษาธิการ จากตัวข้าราชการในตำแหน่งไปเป็นระบบกรรมการเท่านั้นเอง ทั้งหมดยังยืนอยู่บนโครงสร้างเดิม จึงไม่ได้เป็นการเจาะจงลงไปที่รากเหง้าของปัญหาแต่อย่างใด

ปัญหาเรื่องการศึกษาของชาตินั้นมีมากมายหลายประการก็จริงอยู่ แต่หากจะให้ระบุว่าอะไรคือรากเหง้าของปัญหาที่สำคัญที่สุดก็คงจะต้องตอบว่าการผูกขาดโดยระบบราชการ ถ้าหากจะมองว่าการศึกษาคืออุตสาหกรรมบริการประเภทหนึ่ง จะเห็นได้ว่าการศึกษาคืออุตสาหกรรมที่มีการผูกขาดสูงมาก กว่า 90% ของสถานศึกษาทั้งหมดกว่าสามหมื่นแห่งที่มีอยู่ในประเทศเป็นของราชการไม่ว่าจะโดยกระทรวงศึกษาธิการหรือทบวงมหาวิทยาลัย ลำพังอำนาจผูกขาดเพียงอย่างเดียวก็เลวร้ายพออยู่แล้ว แต่นี่เป็นการผูกขาดโดยผู้ผลิตที่ถูกดูแลจนว่าไร้สมรรถนะที่สุดในระบบเศรษฐกิจ ความล้มเหลวของระบบการศึกษาไทยนั้นแท้จริงแล้วมิได้มาจากบุคลากรทางการศึกษาแต่มาจากความล้มเหลวของระบบราชการต่างหาก ซึ่งได้ปรากฏชัดเจนในงานด้านอื่นของราชการด้วย เช่น การบริหารบริการสาธารณสุข การกำกับดูแลสถาบันการเงิน การบริหารกองทุนฟื้นฟูและเงินตราต่างประเทศ การกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ หรือการบริหารการเงินการคลังของประเทศ เป็นต้น

ระบบราชการนั้นไม่เพียงแต่เป็นรากเหง้าของปัญหาค่าการศึกษาของประเทศเท่านั้น แต่ยังเป็นปัญหาของชาติที่สำคัญลำดับต้นด้วย เพราะเป็นระบบที่น่าสมมองที่ดีที่สุดของประเทศกว่าสองล้านสมมองมาจองจำและคอยทำลายอย่างเชื่องช้าและเลือดเย็น เพราะฉะนั้นหากเรายังไม่สามารถแยกสถานศึกษาจากสามหมื่นแห่งและมันสมมองที่ดีที่สุดของประเทศเกือบครึ่งล้านของระบบการศึกษาไทยออกจากระบบราชการได้ในเวลาอันรวดเร็วแล้ว ก็ยังไม่เห็นว่าจะประเทศไทยจะสามารถพลิกฟื้นศึบคานออกจากหุบเหวของวิกฤต และยืนหยัดอยู่ในเวทีโลกได้อย่างสง่าผ่าเผยโดยไม่ต้องถอยร่นฐานะของตนในสังคมโลกอย่างหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้อย่างไร หากไม่มีความพยายามที่จะผลักดันอย่างชัดเจนในเรื่องนี้แล้ว พรบ. การศึกษาแห่งชาติที่จะคลอดออกมานั้นนอกจากจะสูญเปล่าแล้ว ยังจะพาคนไทยทั้งประเทศหลงทางตามไปด้วย

การที่จะแกะระบบการศึกษาออกจากระบบราชการนั้นสามารถทำได้ 2 แบบ แบบที่หนึ่ง คือการแปรสภาพไปสู่ภาคเอกชนแบบที่เรากำลังทำกันอยู่อย่างครีโคมกับรัฐวิสาหกิจไทยภายใต้ชื่อ “การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ” หรือ “privatization” ซึ่งก็มีรูปแบบย่อยอีกหลายรูปแบบ แต่จะไม่ขอขยายความในที่นี้ ส่วนอีกแบบหนึ่งคือการแปรสภาพไปสู่ภาคประชาชน ซึ่งเป็นรูปแบบที่น่าสนใจและดูจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษามากกว่า แต่ยังไม่มีความชัดเจนเฉพาะจึงขออนุญาตเป็นศัพท์ภาษาอังกฤษล้อการแปรรูปของรัฐวิสาหกิจว่า “peoplization” เพราะเป็นการโอนย้ายออกจากภาครัฐ (public sector) ไปสู่ภาคประชาชน (people sector) แทนที่จะไปสู่ภาคเอกชน (private sector) รูปแบบย่อยของการแปรสภาพระบบการศึกษาในแนวทางนี้ก็มีย่อยกันหลายรูปแบบ ซึ่งจะขอไม่ลงรายละเอียดในที่นี้

แนวทางที่ปรากฏในร่าง พรบ. ฉบับนี้ไม่ได้พูดถึงการโอนย้ายจากภาครัฐหรือระบบราชการไปสู่ภาคเอกชนหรือภาคประชาชน แต่เป็นการนำระบบสั่งงานแบบกรรมการมาใช้แทนการสั่งงานโดยตำแหน่งเพื่อให้เกิดความรอบคอบรัดกุมและการมีส่วนร่วมของประชาชนมากยิ่งขึ้น แต่วิธีการบริหารงานในระบบกรรมการก็สามารถมองได้อีกแง่หนึ่งว่าเป็นการบริหารที่เชื่อถือและขาดความกล้าหาญในการตัดสินใจ บ่อยครั้งเหลือเกินที่ระบบราชการจะใช้วิธีตั้งคณะกรรมการเพื่อผลักความรับผิดชอบให้พ้นตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งก็เป็นเหตุผลที่ฟังขึ้นเพราะมีปรากฏให้เห็นอยู่ดาษดื่น ส่วนเรื่องการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนนั้นก็อาจจะไม่จริงเสมอไป เพราะหากข้าราชการประจำต้องการควบคุมทิศทางของกรรมการก็สามารถทำได้ อยู่ดี เนื่องจากตนเป็นคนคุมกลไกและกฎเกณฑ์การสรรหากรรมการ กำหนดระเบียบวิธีการและวาระการประชุม อีกทั้งเป็นเลขานุการของคณะกรรมการโดยตำแหน่งอยู่แล้ว

ประการที่สอง วิธีคิดและวิธีการที่ปรากฏในร่าง พรบ. นี้ก็ยังเป็นวิธีเดิมๆ ของราชการเกือบทั้งสิ้น ไม่สมกับฐานะของการเป็นกฎหมายเพื่อการปฏิรูปการศึกษาไทย ตัวอย่างเช่น เมื่อพบปัญหาที่จุดใดในระบบการศึกษาก็จะดำริจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติขึ้นมาหนึ่งชุดเพื่อจัดการกับปัญหาดังกล่าว และเพื่อให้คณะกรรมการชุดดังกล่าวสามารถดำเนินการได้ก็จะมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการขึ้นมาอีกหน่วยงานหนึ่ง ตามร่างเดิมของ พรบ. นี้จะมีคณะกรรมการเกิดขึ้นกว่าสิบชุดและมีสำนักงานคณะกรรมการอีกจำนวนเท่ากัน

เวลาที่ไม่เสนอให้จัดตั้งคณะกรรมการแห่งชาติ พรบ. นี้ก็จะเสนอให้ตั้งกองทุนหรือหน่วยงานกลางแทน เช่น กองทุนส่งเสริมและพัฒนาครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (มาตรา 5 หมวด 7) กองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐ (มาตรา 46 หมวด 8) กองทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชน (มาตรา 46 หมวด 8) กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (มาตรา 54 หมวด 9) รวมไปถึงหน่วยงานกลางเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา (มาตรา 55 หมวด 9) องค์การกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (มาตรา 4 หมวด 7) องค์การวิชาชีพครูและผู้บริหารการศึกษา (มาตรา 2 หมวด 7) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (มาตรา 41 หมวด 5) เป็นต้น

แนวทางที่ถนัดอีกแนวทางหนึ่งของระบบราชการก็คือการกำกับดูแลด้วยการออกใบอนุญาต (licensing) ซึ่งปรากฏในร่าง พรบ. นี้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น การบังคับให้ครูและผู้บริหารสถานการศึกษาของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ (มาตรา 3 หมวด 7) ในด้านดีก็คือมีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของวิชาชีพที่สำคัญนี้ แต่ในด้านร้ายก็คือสามารถใช้เป็นกำแพงปิดกั้นสมองใหม่ที่ดีกว่าไม่ให้เข้ามาสู่ระบบ เพราะไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ครูปัจจุบันตั้งขึ้น

ประการที่สาม ร่าง พรบ. ฉบับนี้ไม่ครอบคลุมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา เกือบทั้งหมดทั้งสิ้นของ พรบ. ฉบับนี้มุ่งเน้นไปที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน และแทบจะไม่ได้แตะต้องสถาบันอุดมศึกษาเลย นอกจากในมาตรา 4 หมวด 6 และ มาตรา 15 หมวด 3 ที่เขียนชัดเจนว่าให้เป็นไปตามกฎหมายของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งก็หมายความว่า พรบ. นี้ไม่ต้องการเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย

หากต้องการให้การปฏิรูปการศึกษาเกิดความสมบูรณ์แล้วไม่น่าจะยกเว้นระดับอุดมศึกษา เพราะแนวทางของการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาต้องสอดคล้องกัน และการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ นั้นอาจจะต้องพึ่งพิงมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านสาขาครุศาสตร์หรือการศึกษา นอกจากนั้นสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ก็มักจะมีโรงเรียนสาธิตของตนเองซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน

สถาบันที่ให้การศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งระดับสูงและต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีอยู่มากมายหลายหลากกว่าร้อยแห่ง น่าที่จะได้มีแนวทางร่วมกันทั้งในเชิงแข่งขันหรือร่วมมือกัน เพื่อจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาของชาติที่มีอยู่จำกัดให้คุ้มค่าที่สุดใในภาพรวม เหตุผลที่ประเด็นเหล่านี้ไม่ปรากฏในร่าง พรบ. นี้ทั้งที่น่าจะเป็นประโยชน์กับประเทศชาติอย่างมหาศาลก็เป็นเรื่องที่ยากแก่การคาดเดาของประชาชนทั่วไป

ประการที่สี่ ร่าง พรบ. ฉบับนี้มักจะก้าวล่วงสิทธิของประชาชนและเอกชนอยู่เนืองๆ การที่กระทรวงเข้าไปกำหนดลักษณะของสถานศึกษาเอกชนว่าต้องมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วยใครบ้าง จำนวนเท่าใด สรรหากรรมการอย่างไร อีกทั้งคุณสมบัติของกรรมการ วาระดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง (มาตรา 15 หมวด 6) น่าจะเป็นการก้าวล่วงเข้าไปในอำนาจการบริหารจัดการของภาคเอกชน แม้กระทรวงจะสามารถอ้างอำนาจตามกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งขึ้นมาโดยผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนไม่กล้าทักท้วง ก็ยังต้องถือว่าเป็นการไม่รู้บทบาทการบริหารระหว่างองค์กรอยู่ดี

อีกทั้งยังมีการพูดถึงภาษีเพื่อการศึกษาซึ่งรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจเก็บได้ตามความเหมาะสม (มาตรา 44 หมวด 8 ข้อ 1) ซึ่งน่าจะเป็นการขัดกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา 43 วรรค 1 ที่ต้องการให้การศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย นอกจากประเด็นที่ได้ยกตัวอย่างข้างต้นแล้ว ยังมีข้อความประปรายในอีกหลายมาตรา ซึ่งดูท่าทีว่าจะอาจจะเป็นการละเมิดสิทธิของภาคเอกชนและภาคประชาชน ประเด็นเหล่านั้นจะปรากฏในภาคผนวกข้างมาตราดังกล่าว สิ่งเหล่านี้ล้วนสะท้อนทัศนคติโดยรวมของระบบราชการที่มีแนวโน้มที่จะมองข้ามละเลยสิทธิของประชาชนและเอกชนอยู่เสมอ

ประการที่ห้า โครงร่างของ พรบ. นี้สับสนและไม่คงเส้นคงวา บางคราวก็พูดเรื่องรายละเอียดของการดำเนินการซึ่งไม่จำเป็นที่จะต้องเอามาใส่ไว้ในเอกสารที่มีความสำคัญในระดับ พรบ. เช่น กองทุนสำหรับรางวัลเชิดชูเกียรติ และกองทุนสำหรับอุดหนุนผลงานดีเด่นหรือริเริ่มสร้างสรรค์ของครู (มาตรา 5 หมวด 7) แต่ในทางตรงกันข้ามเวลารวมเอาบทลงโทษมหาวิทยาลัยและกระทรวงศึกษาธิการเข้าด้วยกันกลับไม่มีการบอกกล่าวล่วงหน้า เพียงแต่เอ่ยชื่อกระทรวงใหม่ คือกระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมขึ้นมาเฉยๆ อย่างไม่มีปี่ไม่มีขลุ่ย (มาตรา 1 หมวด 6 และมาตรา 4) และกล่าวถึงคณะกรรมการอุดมศึกษาอย่างรวบรัด

ซึ่งก็หมายความว่าคือทบวงมหาวิทยาลัยปัจจุบันนั่นเอง นอกจากนั้นข้อความส่วนใหญ่ในหมวด 6 ดูจะเป็นเรื่องการปฏิรูปโครงสร้างภายในกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก หลายเรื่องที่เป็นงานของกระทรวงแต่ไม่เกี่ยวกับการศึกษาจึงไม่น่าปรากฏใน พรบ. นี้

นอกจากนั้นยังมีการอ้างชื่อกรรมการชุดต่างๆ โดยไม่ได้มีการอ้างที่มาที่ไป แต่กลับมาพบนิยามภายหลังในหมวดอื่นในตำแหน่งที่ยากจะคาดเดา ซึ่งพอจะสันนิษฐานได้ว่าคงเป็นเพราะต่างคนต่างเขียนและไม่ได้มีการเรียบเรียงให้เป็นเนื้อเดียวกัน ซึ่งก็สะท้อนจุดอ่อนอีกประการของกระบวนการจัดทำ พรบ. ฉบับนี้

พรบ. นี้ใช้หลายมาตราเพื่อกล่าวถึงปรัชญาการศึกษาว่าควรจะมีหลักการอย่างไร จัดกระบวนการสอนอย่างไร พัฒนาคุณภาพและคุณธรรมอย่างไร ซึ่งล้วนไม่มีผลบังคับในเชิงกฎหมายทั้งสิ้น (มาตรา 19-25 หมวด 4) จึงน่าจะเพียงปรากฏในเอกสารประกอบ พรบ. เสียมากกว่า ในขณะที่เดียวกันก็ใช้อีกหลายมาตราเพื่อให้นิยามเกี่ยวกับระบบการศึกษาทำให้ พรบ. ยาวโดยไม่จำเป็น หากสามารถสรุปนิยามต่างๆ อย่างรวบรัดไว้ในมาตรา 3 ก่อนเริ่มหมวด 1 ก็จะทำให้ พรบ. กระชับขึ้นมาก

ประการที่หก พรบ. ฉบับนี้ขาดวิสัยทัศน์ที่จะนำเอาเรื่องการศึกษามาแก้ไขวิกฤตและพลิกฟื้นประเทศชาติ ช่วงเวลาสองสามปีที่ผ่านมาและอีกหลายปีที่จะมาถึงข้างหน้าเศรษฐกิจไทยก็คงจะยังชะลอตัวอยู่ มีความจำเป็นที่ภาครัฐจะต้องเข้ามาช่วยยื้อช่วยเหลือเพื่อสร้างงานและกระตุ้นเศรษฐกิจ ย้อนไปเมื่อประมาณ 70 ปีก่อน วิกฤตเศรษฐกิจที่หนักหนาสาหัสนี้ ก็เคยเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา แต่ประธานาธิบดีแฟรงคลิน ดี โรสเวลท์ ก็ได้พาประเทศออกจากหุบเหวด้วยการให้ภาครัฐลงทุนอย่างมหาศาล เกิดโครงการใหญ่โตมากมาย โครงการที่เป็นที่กล่าวขวัญกันมากที่สุดก็คือการสร้างเขื่อนฮูเวอร์ขวางแม่น้ำโคโลราโด ทั้งหมดทำภายใต้โครงการซื้อนิวดีล (New Deal) ซึ่งใช้การลงทุนภาครัฐเป็นหัวหอกในการแก้ปัญหาความถดถอยทางเศรษฐกิจจนประสบความสำเร็จมหาศาล

ความจริงแล้วแนวคิดแบบนิวดีลของประธานาธิบดีโรสเวลท์ก็น่าจะใช้ประโยชน์ต่อประเทศไทยในช่วงวิกฤตของประเทศขณะนี้ได้ แต่แทนที่จะคิดถึงอภิมาโครงการประเภทกรวดหินดินทรายแบบเขื่อนฮูเวอร์นี้ อาจจะต้องเปลี่ยนมาทุ่มลงทุนในสมองของคนไทยแทน ซึ่งสามารถลงทุนได้ในหลายรูปแบบ เช่น การส่งคายนานาหลักสูตร ทุ่มลงทุนในการผลิตสื่อการ

สอนใหม่ โดยการเอาเทคโนโลยีสารสนเทศพหุสื่อ (multimedia information technology) และเทคโนโลยีการสอนสมัยใหม่มาใช้ โดยอาจจะขอความร่วมมือจากองค์กรระหว่างประเทศ หรือสถานีโทรทัศน์เพื่อการศึกษาที่มีชื่อเสียงของโลกก็ได้

นอกจากจะมุ่งเน้นให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนในวัยเรียนแล้ว หากต้องการให้ได้เกิดผลพวงแก่ประเทศชาติอย่างเป็นล่ำเป็นสันและรวดเร็วแล้ว ควรจะมุ่งให้การศึกษาแก่คนไทยที่พ้นวัยศึกษาชั้นพื้นฐานที่อยู่ในภาคแรงงานเรียบร้อยแล้วด้วย มีแรงงานไทยกว่า 20 ล้านคนที่ยังไม่จบการศึกษาชั้นพื้นฐาน 12 ปี โดยอาจจะร่วมลงทุนและแบ่งภาระค่าใช้จ่ายกันอย่างเป็นธรรมระหว่างรัฐบาล นายจ้าง และลูกจ้างเพื่อดึงบุคคลเหล่านั้นกลับมาให้การศึกษา เพื่อปรับคุณภาพแรงงาน เช่น จากคนที่จบประถม 4 เดิมปรับให้เป็นระดับประถม 6 ส่วนคนที่จบประถม 6 ก็ปรับให้สูงขึ้นเป็นมัธยม 3 สำหรับคนที่จบมัธยม 3 แล้วก็ให้ศึกษาต่อจนจบมัธยม 6 หรือ ปวช. ให้ได้ครบถ้วนภายในเวลา 3-4 ปีข้างหน้า

โครงการที่เสนอเหล่านี้แม้จะใช้เงินมหาศาลแต่ก็เป็นการลงทุนที่คุ้มค่ามาก เพราะจะช่วยปรับแก้โครงสร้างพื้นฐานของประเทศในระยะยาว เนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของประเทศนั้นมิใช่อะไรอื่นนอกจากคุณภาพของประชากรโดยรวมของประเทศนั่นเอง ในภาวะการณ์ปกติแล้วโครงการที่ใช้เงินมหาศาลเช่นนี้คงไม่มีโอกาสเกิดขึ้นอย่างแน่นอน แต่ภาวะวิกฤตที่เผชิญอยู่นี้อาจจะเป็นช่องโหว่เล็กๆ ที่ทำให้โครงการพิเศษเหล่านี้มีโอกาสเกิดขึ้นได้ เช่นเดียวกับเชื่อนฮูเวอร์ที่นอกจากจะเป็นหัวหอกในการตั้งเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาออกจากหุบเหวได้ และยังสามารถปั่นไฟให้คนอเมริกันได้ใช้จนถึงทุกวันนี้ทั้งที่ผ่านมาแล้วถึง 70 ปีก็ตาม โครงการ “นิวดีล” ทางการศึกษาของประเทศไทยในครั้งนี้ก็น่าที่จะสามารถ “ปั่นไฟ” ให้กับคนไทยได้ใช้สอยไปอีกหลายต่อหลายทศวรรษข้างหน้า

หากกฎหมายที่สำคัญขนาด พรบ. การศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ ไม่ได้บรรจุแนวคิดที่มีความสลักสำคัญขนาดนี้ ก็ไม่เห็นว่าจะเรื่องประเภทนี้จะสามารถไปปรากฏในที่อื่นใดได้อีก จึงใคร่ขอเสนอแกมวิงวอนให้ผู้รับผิดชอบในการร่าง พรบ. ฉบับนี้ได้พิจารณาเรื่องนี้ด้วยความจริงจังเพราะเป็นเรื่องที่จะมีผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตของประเทศ

ข้อเสนอ

ความจริงแล้วจุดอ่อนหรือข้อด้อยต่างๆ ของร่าง พรบ. การศึกษาแห่งชาติที่กล่าวถึงในบทวิพากษ์ทั้ง 6 ข้อนั้นเกิดมาจากสาเหตุหลักเพียงสาเหตุเดียว คือความผิดพลาดของกระบวนการยกร่างและผลักดัน พรบ. ฉบับนี้ที่ผ่านมา แทนที่จะไปปรับแก้เนื้อหาสาระที่ละมาตราในแต่ละหมวดของ พรบ. นี้ ซึ่งเปรียบเสมือนความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาของเรื่องที่มีกระดุกงุด ด้วยการไปบิดเสากะโด้ง ดัดหางเสือ หรือเอาชั้นมายากราบเรือให้หนาขึ้น เพราะในขณะที่แก้ปัญหานี้สำเร็จก็จะสร้างปัญหาอื่นเพิ่มตามมาอีก จึงน่าที่จะให้ความสนใจและใช้ความพยายามในการปรับแก้ตรงกระบวนการเสียมากกว่า

ที่ผ่านมารัฐบาลได้จัดการกับการแก้ไขปัญหการศึกษาของชาติอย่างรวบรัดเกินไป โดยมอบหมายให้กระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้องคือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) และสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) ร่างแนวทางการแก้ไขปัญหามาเพื่อนำมาข่ารวมกันเป็น พรบ. การศึกษาแห่งชาติ เพื่อนำเข้าสู่รัฐสภาให้ลุล่วงในสมัยประชุมนี้ วิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการที่รวดเร็วและรวบรัด และดูดีในเชิงการเมืองแต่กลับเป็นความผิดพลาดอย่างใหญ่หลวงแก่ระบบการศึกษาไทย

วิธีการปัจจุบันสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติของผู้บริหารประเทศเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษา การศึกษาของชาติเป็นเพียงธุระของกระทรวงทบวงกรม และหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องเท่านั้นหรือ? การศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสลักสำคัญเหลือเกินจนไม่สามารถจะนิยามเป็นอย่างอื่นได้นอกจากเป็น “วาระแห่งชาติ” และเป็นเรื่องของประชาชนคนไทยทุกผู้ทุกนาม การที่หน่วยราชการที่ร่าง พรบ. ได้มีการดึงเอาประชาชนมาร่วมในลักษณะของการประชาพิจารณ์นั้นไม่พอเพียง หากถือเป็นวาระแห่งชาติแล้ว ประชาชนจะต้องเป็นแกนกลางในการดำเนิน มิใช่เป็นเพียงตัวประกอบของภาคราชการที่จะไว้ใช้อ้างและชี้หน้าตามอัธยาศัย

นอกจากนั้น รากเหง้าสำคัญของปัญหาการศึกษาแห่งชาติอาจมาจากสามหน่วยงานที่เป็นผู้ร่าง พรบ. การศึกษานั้นเอง แล้วจะหวังให้ทั้งสามหน่วยงานมาสารภาพต่อประชาชนทั้งประเทศผ่านร่าง พรบ. นั้นหรือ? หรือจะหวังให้สามหน่วยงานเสนออุบตัวเอง หรืออุบรวมกับหน่วยงานอื่นเพื่อแก้ปัญหการศึกษาของชาติ? ผู้ร่างอาจจะสนใจในผลกระทบต่อหน่วยงานของตนจนผลอโผล่ผลหลงลืมผลประโยชน์ของประเทศชาติโดยรวมก็ได้ จะเห็นได้ชัดว่า “ใคร

ร่างกฎ คนนั้นก็ใหญ่” ตัวอย่างเช่น ร่างเดิมของ สกศ. ก็ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติซึ่งมีอำนาจสูงสุดในเกือบทุกเรื่อง ที่น่าสนใจก็คือ กรรมการส่วนใหญ่ถูกเลือกเฟ้นและเสนอโดย สกศ. และเลขาธิการของคณะกรรมการนี้คือ เลขาธิการ สกศ. นั่นเอง

กระบวนการที่ไม่ถูกต้องทำให้เราไม่ได้เนื้อหาสาระที่เหมาะสมที่สุดสำหรับ พรบ. การศึกษาแห่งชาติ ในอันที่จะปฏิรูปการศึกษาของชาติเพื่อที่จะดึงประเทศออกจากหุบเหวแห่งวิกฤต และสามารถสร้างความแข็งแกร่งให้กับประเทศไทยเพื่อสามารถแข่งขันกับต่างชาติ และสามารถยืนหยัดอย่างสง่างามในเวทีโลกได้ จึงไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากจะถอยมาสักก้าว และปรับเปลี่ยนกระบวนการก่อนที่จะเดินทางต่อไป

สิ่งที่ต้องการเสนอก็คือ ขอให้มุ่งใช้ พรบ. การศึกษาแห่งชาติที่กำลังปรับแก้ผู้นี้เป็นเครื่องมือในการจัดตั้ง “สภาปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ” และให้กรอบหน้าที่ (terms of reference) เกี่ยวกับปรัชญาและเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาอย่างกว้างๆ เพื่อให้สภาปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติได้ใช้ในการจัดทำแผนปฏิรูปการศึกษาของประเทศ แต่มีใช้ใช้ตัว พรบ. นี้เป็นเวทีทำแผนปฏิรูปการศึกษาเสียเอง หรือจะกล่าวสั้นๆ ก็คือ พรบ. ฉบับนี้เปรียบเสมือนมาตรา 211 ของรัฐธรรมนูญเดิม เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ แต่จะไม่ได้เป็นรัฐธรรมนูญใหม่เสียเอง

สิ่งที่ร่าง พรบ. การศึกษาแห่งชาตินี้ควรจะเน้นเป็นพิเศษก็คือ จะทำอะไรให้บุคคลที่ถือว่ามิถุนีปัญญาและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลที่สุดของประเทศจำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นจำนวนไม่มากนักแต่สามารถสะท้อนความต้องการและปัญหาของกลุ่มคนหลากหลายของประเทศไทยได้ดีพอสมควรเข้ามาอยู่ในสภาดังกล่าว อีกทั้งสามารถทำให้บุคคลเหล่านั้นมี ข้อมูล เวลา บุคลากร งบประมาณ และอำนาจเพียงพอที่จะทำแนวทางการปฏิรูปการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง รอบคอบ และดีเยี่ยม เพราะฉะนั้น แทนที่จะลงเรื่องเนื้อหาสาระของการปฏิรูปการศึกษา พรบ. ฉบับนี้ควรจะให้ความสำคัญกับการจัดตั้งสภาปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติในประเด็นต่อไปนี้

(1) กำหนดกรอบหน้าที่ ปรัชญา แนวความคิด และลักษณะของการศึกษาที่ปรารถนาเพื่อเป็นแนวทางกว้างๆ ให้สภาปฏิรูปการศึกษาใช้ดำเนินการวางแผนแม่บทของการปฏิรูปการศึกษา

(2) กำหนดกระบวนการสรรหาเพื่อให้ได้บุคคลที่มีความเหมาะสมทั้งในด้านความคิด วิสัยทัศน์ และความมุ่งมั่นจากทั้งภาควิชาการ ภาคราชการ ภาคการเมือง ภาคเอกชน ภาคประชาชนเข้ามาอยู่ในสภาปฏิรูปการศึกษาแห่งชาตินี้

(3) กำหนดเวลาและจัดสรรทรัพยากรทั้งด้านการเงิน ข้อมูล และบุคลากร ให้อย่างเหมาะสมเพียงพอกับภาระหน้าที่

(4) กำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาปฏิรูปการศึกษาให้เพียงพอเพื่อที่จะสามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติในเวลาที่กำหนด และรูปแบบที่ประสงค์

(5) กำหนดเงื่อนไขทางการเมืองเพื่อให้สภาปฏิรูปการศึกษาสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ และเป็นอิสระจากการแทรกแซงหรือขัดขวางจากฝ่ายบริหาร เพราะคาดว่าจะการดำเนินงานของสภานี้คงจะกระทบกระทั่งกับอำนาจของฝ่ายราชการและฝ่ายบริหารอยู่เนืองๆ

วิธีการที่เสนอนี้แม้จะใช้เวลาเพิ่มขึ้น แต่น่าจะเป็นกระบวนการที่แก้ปัญหาได้ตรงเป้ากว่า เพราะได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการศึกษาในระดับที่ควรจะเป็น คือเป็น "วาระแห่งชาติ" อย่างแท้จริง และจะช่วยระดมความสนใจของประชาชน และสร้างสำนึกของความรักผิดชอบของคนไทยทุกผู้ทุกนามต่อระบบการศึกษาของชาติ ซึ่งจะมีความจำเป็นอย่างมาก เพราะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษารั้งนี้เกิดผลจริงจัง อีกทั้งจะทำให้ได้ข้อสรุปที่ละเอียดรอบคอบและจากมุมมองที่เป็นกลางกว่าวิธีปัจจุบัน ซึ่งจะยังประโยชน์อย่างมากต่อระบบการศึกษาไทย และอนาคตของลูกหลานไทยอย่างแท้จริง

ภาคผนวก

ความคิดเห็นเพิ่มเติมในรายละเอียดเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.....

สารบัญ

บันทึกหลักการและเหตุผล

หมวด 1 บททั่วไป

หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

หมวด 3 ระบบการศึกษา

หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา

หมวด 5 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

หมวด 6 การบริหารและการจัดการศึกษา

หมวด 7 ครูและบุคลากรทางการศึกษา

หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

บทเฉพาะกาล

เอกสารพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ

8 กุมภาพันธ์ 2542

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดการศึกษาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนานาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งในการจัดการศึกษาของรัฐให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนตามที่กฎหมายบัญญัติและให้ความคุ้มครองการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ดังนั้น จึงสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติเพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการการศึกษาอบรมให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ความคิดเห็น

ในเรื่องของการมีส่วนร่วมนี้ ควรรวมภาคประชาชนเข้าไปด้วย

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้ของบุคคลและสังคม การถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม

สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ด้วยตนเอง และจากกลุ่มอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“การศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า การศึกษาที่จัดไม่น้อยกว่า 12 ปีก่อนระดับอุดมศึกษา

<p>“การศึกษาตลอดชีวิต” หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต</p> <p>“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา</p> <p>“มาตรฐานการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ทางการศึกษา เป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่ ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา</p> <p>“การประกันคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินผลหรือติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น</p> <p>“การประกันคุณภาพภายนอก” หมายความว่า การประเมินผลหรือการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพ และให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>“ผู้สอน” หมายความว่า ครูหรือคณาจารย์ในสถานศึกษาระดับต่างๆ</p> <p>“กระทรวง” หมายความว่า กระทรวงการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม</p> <p>“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>มาตรา 3 ทวิ บรรดาบท กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศและคำสั่งอื่น ในส่วนที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือ</p>	<p>ควรรวมสถานศึกษาของภาคประชาชน เข้าไปด้วย</p>
---	--

<p>ซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน</p> <p>มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน</p> <p>นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้</p> <p style="text-align: center;">หมวด 1</p> <p style="text-align: center;">บททั่วไป</p> <p style="text-align: center;">ความมุ่งหมายและหลักการ</p> <p style="text-align: center;">-----</p> <p>มาตรา 4 ทวิ การศึกษามีความสำคัญสูงสุดและมีบทบาทต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ฉะนั้นต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข</p> <p>มาตรา 4 ตริ ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักพึ่งตนเอง ใฝ่รู้ เรียนรู้ด้วยตนเอง</p>	<p>มาตรานี้อ้างชื่อกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมขึ้นมา โดยไม่มีการอธิบายว่ามาจากไหน อย่างไร</p> <p>น่าจะเป็นมาตรา 5</p> <p>น่าจะเป็นมาตรา 5 ทวิ</p>
--	---

<p>มาตรา 5 การจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ไทยให้ยึดหลักสามประการดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) เป็นการศึกษาสำหรับประชาชนโดยทั่วไปตลอดชีวิต (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง <p>มาตรา 5 ทวิ การจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตพื้นที่ และสถานศึกษา (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพ การศึกษา (4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูและการพัฒนาครูอย่าง ต่อเนื่อง (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆมาใช้ในการจัดการศึกษา (6) การมีส่วนร่วมของเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ และ ประชาชน <p style="text-align: center;">หมวด 2</p> <p style="text-align: center;">สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา</p> <p style="text-align: center;">-----</p> <p>มาตรา 7 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาส เสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย</p>	<p>น่าจะเป็นมาตรา 6</p> <p>น่าจะเป็นมาตรา 6 ทวิ</p> <p>ควรเขียนให้ชัดเจนว่าคนที่หน่วยศึกษาขั้น พื้นฐานแล้วก็ยังมีสิทธิ์ด้วย</p>
---	---

<p>การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ และโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ</p> <p>การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดตามรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น</p> <p>มาตรา 8 บิดา มารดาหรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับตามมาตรา 11 ทวิ และตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนให้ได้รับการศึกษาออกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว</p> <p>มาตรา 8 ตริ ให้บุคคล ชุมชน สถาบันสังคม สถาบันศาสนา องค์กรเอกชนและสถานประกอบการ มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>มาตรา 9 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองได้รับสิทธิประโยชน์ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) การสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมวิธีการเลี้ยงดูและ การให้การศึกษแก่บุตร หรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล</p> <p>(2) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลที่ครอบครัวจัดให้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>(3) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>มาตรา 9 ทวิ บุคคล ชุมชน สถาบันสังคม สถาบันศาสนา องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ และสถานประกอบการ ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับสิทธิประโยชน์ตามควรแก่กรณี ดังต่อไปนี้</p>	<p>น่าจะเป็นมาตรา 8 ทวิ และควรจะพิจารณาว่าใครควรจะเขียนกฎเหล่านี้ กระทรวงหรือคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา เพราะจะเกิดผลที่แตกต่างอย่างมากในเชิงปฏิบัติ</p>
--	--

(1) การสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมวิธีการเลี้ยงดูแก่บุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ

(2) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด

(3) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

หมวด 3

ระบบการศึกษา

มาตรา 10 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

(1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษากำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษามีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้อง มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาคือให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่นๆ

สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ และให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียน

หมวด 3 เกือบทั้งหมด น่าจะสรุปให้สั้นลง แล้วไปปรากฏในมาตรา 3 ในรูปของนิยาม จะช่วยให้ พรบ. กระชับขึ้นมาก

<p>จากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้ตาม อัจฉริยะ หรือจากประสบการณ์การทำงาน</p> <p>มาตรา 11 การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา</p> <p>การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นสองระดับ คือระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญา</p> <p>การแบ่งระดับหรือการเทียบระดับการศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัยให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง</p> <p>มาตรา 11 ทวิ ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>มาตรา 12 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้จัดในสถานศึกษาดังต่อไปนี้</p> <p>(1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น</p> <p>(2) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น</p> <p>(3) ศูนย์การเรียน ได้แก่ สถานที่เรียนที่ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ สถานประกอบการหรือองค์กรเอกชนเป็นผู้จัด</p> <p>มาตรา 15 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้จัดใน</p>	
---	--

มหาวิทยาลัย สถาบัน วิทยาลัย หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 16 การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 17 กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐอาจจัดการศึกษาเฉพาะทางตามความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้นได้ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด 4

แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 19 การจัดการศึกษาอบรมต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 20 การจัดการศึกษาอบรม ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมกับแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้ง

หมวด 4 เกือบทั้งหมด เป็นแนวคิด และไม่มีผลบังคับในเชิงกฎหมาย น่าจะสรุปส่วนสำคัญเข้าไปรวมในหมวด 1 “บททั่วไป/ความมุ่งหมาย และหลักการ” ส่วนรายละเอียดที่เหลือควรอยู่ในเอกสารประกอบ พรบ. มากกว่า จะช่วยให้ พรบ. กระชับขึ้นมาก

ความรู้ ความเข้าใจด้านภูมิศาสตร์ และประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย

(4) ความรู้และทักษะด้านภาษา ด้านคณิตศาสตร์ เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 21 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของ

ผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้อให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ ประสานความ

ร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 22 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ในการประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 23 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการดำรงชีวิต ความเป็นคนไทยและความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อ

ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม

มาตรา 23 ทวิ หลักสูตรระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรสำหรับบุคคล ตามมาตรา 27 วรรคสองและวรรคสาม ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมตามวัย ตามศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ วิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถและความดีงาม

สำหรับหลักสูตรระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่งแล้ว ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้

มาตรา 24 ให้สถานศึกษาร่วมกับ บุคคล ชุมชน สถาบันสังคม สถาบันศาสนา องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ และสถานประกอบการ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาและอบรม มีการ

อ้างอิงชื่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นใหม่โดยยังไม่ให้นิยาม แต่นิยามมาปรากฏภายหลังใน มาตรา 4 หมวด 6

<p>แสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการอย่างอื่น เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน</p> <p>มาตรา 25 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา</p> <p style="text-align: center;">หมวด 5</p> <p style="text-align: center;">มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา</p> <p style="text-align: center;">-----</p> <p>มาตรา 37 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก</p> <p>ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>มาตรา 38 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก</p> <p>มาตรา 39 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งมีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพและมาตรฐานภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลัก</p>	<p>หมวด 5 นี้ยังมีประเด็นที่น่าอภิปรายเกี่ยวกับกรอบอำนาจระหว่างสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กับคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน/อุดมศึกษา ว่าใครควรจะเป็นคนให้คุณให้โทษสถานศึกษา และใครควรเป็นคนจัดการดูแลระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ</p>
---	---

การและแนวทางการศึกษาไทยตามพระราชบัญญัตินี้

ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 40 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 41 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

หมวด 6

การบริหารและการจัดการศึกษา

ส่วนที่ 1

การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ

มาตรา 1 ให้กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล การศึกษาทุกระดับและทุกประเภท การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม กำหนดนโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้ง

มาตรา 41 นี้อ้างถึงคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยไม่ได้นิยามก่อน แต่ นิยามของคณะกรรมการทั้งสองกลับมาปรากฏภายหลังในมาตรา 4 หมวด 6

หมวด 6 นี้ เป็นเรื่องงานและความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ บางส่วนไม่เกี่ยวกับการศึกษาจึงไม่น่าปรากฏใน พรบ. นี้ แต่เรื่องสำคัญ เช่น การรวมกระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัยเข้าด้วยกันกลับไม่มีการแจ้งอย่างเป็นทางการจะลักษณะในมาตราใดเลย

<p>การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม</p> <p>มาตรา 2 ให้กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีองค์กรหลักที่เป็นคณะบุคคลในรูปสภา หรือในรูปคณะกรรมการจำนวนสี่องค์กร ได้แก่ สภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ คณะกรรมการการอุดมศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นหรือให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หรือคณะรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อาจจัดส่วนราชการส่วนกลาง เพื่อทำหน้าที่ตามมาตรา 1 ได้ตามความจำเป็นตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>มาตรา 3 สภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ มีหน้าที่พิจารณากำหนดนโยบาย แผนการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การประเมินผลการจัดการศึกษา การดำเนินการด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งการพิจารณากลับกรองกฎหมายและกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้</p> <p>คณะกรรมการสภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นรองประธาน กรรมการโดยตำแหน่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนกรรมการประเภทอื่นรวมกัน</p> <p>ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นนิติบุคคล และให้เลขาธิการของสำนักงานสภาเป็นกรรมการและเลขานุการสภา</p>	<p>โครงสร้างของคณะกรรมการสภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาตินี้ คล้ายของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติในปัจจุบันมากกว่าของกระทรวงศึกษาธิการ หากนายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกรัฐมนตรีที่มอบหมายเป็นประธาน และเลขาธิการของสำนักงาน เป็นเลขานุการของคณะกรรมการสภาแล้ว บทบาทและความสำคัญของของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คงแทบไม่เหลือเลย</p>
--	---

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและการเลือกกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 4 คณะกรรมการการอุดมศึกษา มีหน้าที่พิจารณา กำหนดนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานการอุดมศึกษา ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่พิจารณา กำหนดนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการการศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่พิจารณา กำหนดนโยบาย แผนพัฒนาด้านกิจการด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินการด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

มาตรา 5 องค์ประกอบของคณะกรรมการ ตามมาตรา 4 ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนกรรมการประเภทอื่นรวมกัน

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและการเลือกประธานกรรมการ และกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ให้สำนักงานคณะกรรมการตามมาตรา 4 เป็นนิติบุคคล และให้เลขาธิการของแต่ละสำนักงานเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ

มาตรา 6 ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญา

การเป็นนิติบุคคลของคณะกรรมการต่างๆ ตามมาตรานี้หมายถึง การเป็นอิสระจากกระทรวงเกือบสมบูรณ์ สิ่งนี้เป็นความประสงค์ของกระทรวง และระบบราชการหรือเปล่า ?

เป็นนิติบุคคล และอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ให้สถานศึกษาดัง กล่าวดำเนินกิจการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่ง

มาตรา 7 การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงปริมาณสถานศึกษา จำนวนประชากร และความเหมาะสมด้านอื่นด้วย ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยคำแนะนำของสภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา 8 ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา และสถานประกอบการที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย รวมทั้งการกำกับดูแลหน่วยงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่การศึกษา

คณะกรรมการการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนสมาคม ผู้บริหารการศึกษา ผู้แทนสมาคมครู และผู้ปกครอง ผู้นำทางศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนกรรมการประเภทอื่นรวมกัน

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและการเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้น

โครงสร้างในการบริหารที่เสนอในมาตรา 7-11 ในหมวดนี้ไม่ต่างจากระบบที่กรมสามัญศึกษา และ สปช. ใช้อยู่ในปัจจุบันมากนัก เพียงแต่เปลี่ยนการใช้อำนาจสั่งการจากตัวข้าราชการเป็นคณะกรรมการ ซึ่งยังมีข้อถกเถียงอีกมากมายที่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ว่าระบบใดจะมีสมรรถนะสูงกว่า

จากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา 9 ให้กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา 10 กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อาจจัดให้มีสำนักงานในระดับเหนือเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อมอบอำนาจให้ประสาน และส่งเสริมดำเนินนโยบาย แผนมาตรฐาน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ สำนักงานและสถานศึกษาในกลุ่มเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา 11 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนกรรมการประเภทอื่นรวมกัน

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและการเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษา

ส่วนที่ 2

การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 12 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 13 ให้กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุน การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 3

การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชน

มาตรา 14 การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีความเป็นอิสระ โดยมีภารกิจกับ ติดตาม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ

มาตรา 15 ให้สถานศึกษาเอกชนเป็นนิติบุคคลและมีคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่ากรรมการประเภทอื่นรวมกัน

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและการเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา 16 ให้สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับและประเภทการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด โดยรัฐต้องกำหนดนโยบายและ

การตั้งมาตรฐานการศึกษาว่าจะเอามาตรฐานสากลมาใช้สถานศึกษาของรัฐเป็นตัวตั้ง เพราะหลายแห่งก็เป็นปัญหาเสียเอง

มาตรา 15 นี้ น่าจะเป็นการลวงล้าสิทธิ์ และก้าวท่ายการบริหารภายในของสถานศึกษาเอกชน

มาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในด้านการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ภาคเอกชนในการลงทุนทางการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้

การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาของรัฐ ของเขตพื้นที่ การศึกษา หรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาอบรมของภาคเอกชน โดยให้รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของเขตพื้นที่การศึกษาหรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชนและประชา ชนประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 17 รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อน หรือการยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษา แก่สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม

หมวด 7

ครูและบุคลากรทางการศึกษา

มาตรา 1 ให้กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ปรับปรุงระบบและกระบวนการการผลิตและการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียม บุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่องตลอดอายุ งาน

ให้รัฐจัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการ ศึกษาอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

มาตรา 2 ให้กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จัดให้มีระบบการพัฒนามาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูและผู้

ไม่ชัดเจนว่าสถานศึกษาเอกชนอยู่ใต้อำนาจกำกับของคณะกรรมการการศึกษา พื้นที่ด้วยหรือเปล่า หรือจะสังกัดตรงกับคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรา 1 นี้ ควรเป็นหน้าที่โดยตรงของ กระทรวง หรือควรให้เป็นเรื่องของกลไกตลาด โดยมีกระทรวงสนับสนุน

<p>บริหารการศึกษา และมีองค์วิชาชีพที่เข้มแข็งในการสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าของวิชาชีพ รวมทั้งการกำกับดูแลความประพฤติและการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูและผู้บริหารการศึกษา</p> <p>ปรับปรุงครูสภาให้สามารถทำหน้าที่องค์วิชาชีพครูและผู้บริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>มาตรา 3 ให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ</p> <p>คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกหรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่บุคลากรทางการศึกษาที่จัดการศึกษาตามอรรถาัยหรือที่จัดโดยครอบครัว ชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ สถาบันศาสนา องค์วิชาชีพ สถานประกอบการ หรือวิทยากรพิเศษทางการศึกษา</p> <p>มาตรา 4 ให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยให้ข้าราชการ และครูทั้งของหน่วยงานทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับเหนือเขตพื้นที่การศึกษา ยกเว้น ราชการส่วนกลางเป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู</p> <p>ปรับปรุงคณะกรรมการข้าราชการครูและสำนักงานของคณะกรรมการข้าราชการครูให้เป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>มาตรา 5 จัดให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และ สิทธิประโยชน์แก่อกุลอื่น สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับฐานะทางสังคมและวิชาชีพ</p>	<p>มาตรา 3 นี้ มองได้ทั้งในแง่ดีที่จะยกมาตรฐานวิชาชีพ แต่ก็อาจถูกใช้เพื่อเป็นกำแพงกันสมองใหม่สู่วิชาชีพนี้ก็ได้</p> <p>กฎหมายพิเศษเรื่องค่าตอบแทนของครูนี้เป็นไปได้ยากและไม่เป็นธรรม トラบเท่าที่ระบบการศึกษายังเป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการ</p>
---	--

<p>จัดให้มีกองทุนส่งเสริมและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อจัดสรรเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติหรืออุดหนุนงานริเริ่มสร้างสรรค์หรือผลงานดีเด่นของครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>มาตรา 6 การผลิตและพัฒนาคณาจารย์ ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนามาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ และการบริหารงานบุคคลของข้าราชการหรือพนักงานของรัฐในสถานศึกษาระดับปริญญาที่เป็นนิติบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่งหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง</p> <p>มาตรา 7 ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าว มาใช้ประโยชน์ทางการศึกษา รวมทั้งการยกย่องเชิดชูผู้ที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา</p> <p style="text-align: center;">หมวด 8</p> <p style="text-align: center;">ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา</p> <p style="text-align: center;">-----</p> <p>มาตรา 44 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน สถานประกอบการ องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ ครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา ดังนี้</p> <p>(1) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>(2) ให้เอกชน สถานประกอบการ ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ ครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่าย</p>	<p>ลงรายละเอียดมากเกินไป</p> <p>ไม่มีผลบังคับในเชิงกฎหมาย</p> <p>การเก็บภาษีพิเศษเพื่อการศึกษาโดยเฉพาะ น่าจะผิดเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา 43 วรรค 1</p> <p>ข้อความในข้อ 2 นี้ถ้าหมายเอาว่าเป็นการบังคับภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาชนในการระดมทรัพยากรก็น่าจะผิดกฎหมาย</p>
--	--

ทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้เป็นตามที่
กฎหมายบัญญัติ

ทั้งนี้ ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรง
จูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยให้การสนับสนุนอุดหนุนและ
ใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็น

มาตรา 45 ให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการ
ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของ
สถานศึกษา ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็น
ทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการของสถานศึกษา และเก็บค่า
ธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และการ
กิจหลักของสถานศึกษา

บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลได้มาโดยมี
ผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อ หรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ของสถานศึกษาไม่
ถือเป็นที่ราชพัสดุ และให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถานศึกษา

บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐ รวมทั้งผล
ประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญา การลา
ศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการ
โดยใช้งบประมาณ ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตาม
กฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา 46 ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้การศึกษ
ในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยจัด
สรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้

- (1) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐ
- (2) จัดสรรกองทุนกัญมดอกเบี๋ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชน เพื่อให้พึ่ง
ตนเองได้
- (3) จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ และงบลงทุนให้
สถานศึกษาของรัฐตามนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและภารกิจ

การจัดตั้งกองทุน หรือคณะกรรมการ
ขึ้นมาเพื่อจัดการกับปัญหาต่างๆ เป็น
แนวคิดเดิมเดิมที่สะดวก แต่มีวิธีที่มี
สมรรถนะและประหยัดกว่านี้

<p>ของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา</p> <p>(4) จัดสรรเงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชน ให้เท่าเทียมกัน</p> <p>(5) จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยตามความเหมาะสมและความจำเป็น</p> <p>(6) จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษแต่ละกลุ่ม ตามมาตรา 7(2) และ (3) โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม</p> <p>(7) จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือเป็นองค์กรมหาชน</p> <p>ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>มาตรา 47 ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา องค์กรเอกชน สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ตามความเหมาะสมและความจำเป็น</p> <p>มาตรา 48 ให้มีระบบการตรวจสอบ ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการศึกษา แนวการจัดการศึกษา และคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก</p> <p>หลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบและการประเมินให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>ถ้าเป็นไปตามกฎกระทรวงก็คงไม่มีอะไรใหม่เกิดขึ้น เพราะปัจจุบันก็มีกฎกระทรวงเกี่ยวกับการประเมินผลการใช้งบประมาณอยู่แล้ว</p>
---	---

หมวด 9

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

มาตรา 49 รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อให้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมอย่างทั่วถึงและเพียงพอ

มาตรา 50 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

มาตรา 51 รัฐต้องจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

มาตรา 52 จัดให้เด็กไทยได้พัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรา 53 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิต และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

มาตรา 54 ให้มีการระดมทุน เพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากเงินอุดหนุนของรัฐ ค่าสัมปทาน และผล

วิธีแก้ปัญหาแบบเดิมเดิมของระบบราชการ

กำไรที่ได้จากการดำเนินกิจการด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน รวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อการพัฒนาคนและสังคม

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 55 จัดให้มีหน่วยงานกลาง ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย แผน ส่งเสริมและประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพ และประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

บทเฉพาะกาล

ส่วนที่ 1

มาตรา 1 ในวาระเริ่มแรก มีให้นำบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยครูและบุคลากรทางการศึกษา มาใช้บังคับกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ก่อนที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ จนกว่าจะได้มีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง แต่ต้องไม่เกิน 3 ปี นับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้

มาตรา 2 ในวาระเริ่มแรก มีให้นำบทบัญญัติ มาตรา 7 วรรคหนึ่ง และมาตรา 11 ทวิ มาใช้บังคับจนกว่าจะมีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งต้องไม่เกินเวลาที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

มาตรา 3 ในวาระเริ่มแรก มีให้นำบทบัญญัติในหมวด ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษา และหมวดว่าด้วยทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาใช้บังคับ จนกว่าจะได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัตินี้ในหมวดดังกล่าว ซึ่งต้องไม่เกิน 3 ปี นับตั้งแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ภายในหนึ่งปี นับตั้งแต่วันประกาศใช้พระราช

วิธีแก้ปัญหาแบบเดิมเดิมของระบบราชการ

บัญญัตินี้ ให้ดำเนินการกำหนดกฎกระทรวง ตามมาตรา 11 วรรคสอง และวรรคสี่ ให้แล้วเสร็จ

มาตรา 5 ให้สถานศึกษา ดำเนินการประเมินผลภายนอกครั้งแรก ภายใน 5 ปี นับตั้งแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ 2

การปฏิรูปการศึกษา

หลักการ

คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา/คณะผู้ทรงคุณวุฒิ

1. คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา/คณะผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นคณะกรรมการเฉพาะกิจ ระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปการศึกษา ไม่เกิน 3 ปี นับตั้งแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

2. ขอบเขตและภารกิจของ คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา/คณะผู้ทรงคุณวุฒิ

(1) ดำเนินการตามสาระสำคัญที่กำหนดใน หมวด 6 การบริหาร และการจัดการศึกษา หมวด 7 ครูและบุคลากรทางการศึกษา และ หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

(2) ดำเนินการปรับการบริหาร ทั้ง 3 หมวด จากสภาพปัจจุบันเข้าสู่ โครงสร้างใหม่ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

3. อำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา/คณะผู้ทรงคุณวุฒิมี หน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดรายละเอียดของขอบเขตของงานที่จะจัดจ้างหรือดำเนินการ

(2) กำหนดวิธีการดำเนินงาน ระเบียบข้อบังคับ อัตราค่าใช้จ่าย

ความคิดเห็นเรื่องแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของผู้เขียนต่างจากที่ปรากฏในส่วนนี้ของ พรบ. เป็นอย่างมาก จึงขอให้อ่านเอาจาก "ข้อเสนอ" ในบทความ

<p>และคำตอบแทนในการปฏิบัติงานเพื่อการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติฉบับนี้</p> <p>(3) เรียกเอกสารข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(4) มีอำนาจเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงและให้ข้อมูล</p> <p>(5) เสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้ข้าราชการ หรือ พนักงานของรัฐมาช่วยงานปฏิรูปการศึกษาตามความจำเป็น</p> <p>4. ฐานะขององค์กร</p> <p>เป็นคณะกรรมการที่ดำเนินการโดยอิสระ มีพระราชบัญญัตินี้รับรอง และรายงานผลการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคต่อนายกรัฐมนตรีโดยตรง</p> <p>ทั้งนี้ รัฐต้องจัดสรรงบประมาณในรูปแบบเงินอุดหนุนทั่วไปให้คณะกรรมการให้เพียงพอตามความจำเป็น</p> <p>5. รูปแบบขององค์กรคณะบุคคล</p> <p>ให้มีรูปแบบของคณะบุคคล 3 รูปแบบ คือ</p> <p>รูปแบบที่ 1</p> <p>ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและการจัดการศึกษา การบริหารงานบุคคล การเงินและงบประมาณ ด้านร่างกฎหมาย จำนวนไม่เกิน 9 คน แต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี โดยคำแนะนำของ.....เพื่อทำหน้าที่เป็นกรรมการอำนวยการ (Steering Committee) มีหน้าที่ดังนี้</p> <p>(1) จัดทำข้อกำหนดและเงื่อนไขการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษา (TOR) จัดหา จัดจ้างผู้เชี่ยวชาญ เพื่อดำเนินการศึกษา และร่างกฎหมายเพื่อการปฏิรูปการศึกษา</p> <p>(2) ให้นโยบาย แนวทางตามสาระใน หมวด 6 หมวด 7 และ หมวด 8 การกำกับ การประเมินผล การตรวจรับงานของคณะผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนอผลการปฏิรูปการศึกษาต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อสั่งการ</p>	<p>คณะกรรมการไม่ควรขึ้นต่อฝ่ายบริหาร แต่ควรขึ้นตรงต่อฝ่ายนิติบัญญัติ</p> <p>รูปแบบทั้ง 3 รูปแบบไม่ทำให้คณะกรรมการมีอำนาจพอที่จะประกอบภารกิจที่สำคัญและยากยิ่งตาม พรบ. ได้</p>
---	---

(3) การดำเนินงานตามสาระใน หมวด 6 หมวด 7 และ หมวด 8 และการร่างกฎหมายให้ดำเนินการโดยคณะผู้เชี่ยวชาญ โดยสัญญาจ้าง เบ็ดประมุลทั่วไป

รูปแบบที่ 2

ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา โดยนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง ประธาน ตามความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี โดยคำแนะนำของ

.....

ประธานคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา จะเป็นผู้สรรหาและคัดเลือกกรรมการ ผู้ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารและการจัดการศึกษา การบริหารงานบุคคล การเงินและงบประมาณ รวมทั้ง ด้านร่างกฎหมาย จำนวนไม่เกิน 9 คน เสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการในรูปแบบที่ 2 จะเป็นผู้ดำเนินการในกระบวนการปฏิรูปการศึกษาจนสำเร็จและนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี เพื่อสั่งการต่อไป

รูปแบบที่ 3

คณะผู้ทรงคุณวุฒิปฏิรูปการศึกษา

ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี แต่งตั้งคณะผู้ทรงคุณวุฒิ (Task Force) จำนวนไม่เกิน 7 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารและการศึกษา การบริหารงานบุคคล การเงินและงบประมาณ และด้านร่างกฎหมายทำงานประจำเต็มเวลาเพื่อดำเนินการตามภารกิจของกระบวนการปฏิรูปการศึกษา และนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการต่อไป

6. เสร็จสิ้นเวลาในการดำเนินงาน

คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา/คณะผู้ทรงคุณวุฒิปฏิรูปการศึกษา ต้องดำเนินการปฏิรูปการศึกษาเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ให้แล้วเสร็จ ภายใน 3 ปี นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

สถาบันนโยบายศึกษา

Institute of Public Policy Studies (IPPS)

สถาบันนโยบายศึกษาเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่ไม่ได้มุ่งหวังผลกำไร และไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด โดยดำเนินกิจกรรมในการศึกษาวิจัยเชิงนโยบายการสนับสนุนนโยบายสาธารณะที่สำคัญๆ และการให้ความรู้ทางการเมือง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตยแบบเสรีและมีส่วนร่วม และพัฒนาระบบรัฐสภาในประเทศไทย

สถาบันนโยบายศึกษา ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2528 โดยได้รับการสนับสนุนจาก **มูลนิธิคอนราด อเดนาวร์ (Konrad Adenauer Foundation)** แห่งสาธารณรัฐเยอรมัน ทั้งนี้กิจกรรมต่างๆ อยู่ภายใต้การดำเนินงานของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในหลายๆ สมาคมทางด้านวิชาการที่เก่าแก่และใหญ่ที่สุดในประเทศ จนกระทั่งปี 2532 จึงแยกตัวออกมาดำเนินงานอย่างเป็นอิสระ และได้รับความเชื่อถือจากสาธารณชนในฐานะที่เป็นคลังสมอง (Think-Tank) ที่มีส่วนขึ้นต่อการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญๆ ของประเทศในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา เช่น การริเริ่มศึกษาเรื่อง พรบ. ข้อมูลข่าวสาร ผู้ตรวจการรัฐสภา การทำประชาพิจารณ์ (การไต่สวนสาธารณะ) การจัดทำแผนพัฒนาสถาบันนิติบัญญัติ และการปฏิรูปการเมือง เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงาน

สถาบันนโยบายศึกษาเป็นองค์กรเล็กๆ ที่มีแนวทางการดำเนินงานที่เน้นการสร้างความร่วมมือแบบเครือข่ายกับนักวิชาการ หน่วยงานภาครัฐ เอกชนและประชาชนในระดับต่างๆ

จุดยืนของสถาบันนโยบายศึกษาคือ การค้นหาและนำเสนอทางเลือกเชิงนโยบาย การสร้างโอกาสให้มีการนำเสนอข้อคิดที่แตกต่าง และแสวงหาจุดร่วมระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในสังคม ทั้งนี้โดยยึดถือข้อมูลและเหตุผลเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อนำเสนอประเด็นปัญหาสำคัญทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในสังคมประชาธิปไตย และสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในประเด็นปัญหาเหล่านี้ เพื่อเผยแพร่แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและเสนอทางเลือกในเชิงนโยบาย

2. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านนโยบาย และให้ความร่วมมือกันระหว่างนักวิชาการ

สมาชิกรัฐสภา สมาชิกสถาบันตัวแทนต่างๆ (อาทิ สมาจังหวัด หอการค้า) ข้าราชการ องค์กรพัฒนาเอกชน สื่อมวลชนและสาธารณชนทั่วไป

3. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสถาบันตัวแทนประชาชน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกระบวนกรกำหนดนโยบายในทุกๆ ระดับ

4. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมนโยบายสาธารณะ และสนับสนุนการศึกษาทางการเมือง ในเรื่องนิติบัญญัติและการบริหาร ตลอดถึงแง่มุมอื่นๆ ของสังคมประชาธิปไตย

5. เพื่อส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความชำนาญในกิจการนิติบัญญัติและการบริหาร ระหว่างภาครัฐบาล เอกชน และประชาชนในประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ

กิจกรรม

สัมมนาและฝึกรวม

เพื่อเป็นเวทีแสดงความคิดเห็น ถกเถียง แลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มตัวแทนต่างๆ ของสังคม และประชาชนส่วนต่างๆ ต่อประเด็นนโยบายสาธารณะที่สำคัญๆ ของรัฐบาลที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยรวม อีกทั้งยังเป็นแหล่งในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่สำคัญจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อประชาชน ไม่ว่าจะเป็นสถาบันรัฐสภา และกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ของสังคม

ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะทำหน้าที่ในการให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่มีมากขึ้น การจัดสัมมนาของสถาบันฯ เป็นการเปิดกว้างแก่สาธารณชน และไม่เสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

วิจัย

สถาบันนโยบายศึกษา เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้ศึกษาวิจัยเชิงนโยบาย เพื่อนำเสนอต่อสาธารณะ ผลงานสำคัญๆ ที่ผ่านมา อาทิเช่น การกระจายอำนาจการปกครอง ส่วนท้องถิ่น การปฏิรูปการเมือง พบ. ข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ ซึ่งผลของงานวิจัยดังกล่าว ได้มีส่วนสำคัญยิ่งในการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาทางการเมืองของประเทศ

สิ่งพิมพ์

สถาบันนโยบายศึกษา ได้ทำจดหมายข่าวรายเดือนเพื่อแสดงถึงความพยายามของสถาบันที่จะดำเนินกิจกรรมให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจาก “ผู้แทนราษฎร” ในปี 2529 เป็น “จดหมายข่าวปฏิรูปการเมือง” ในต้นปี 2533 ปัจจุบันคือจดหมายข่าวปฏิรูปการเมือง-การกระจายอำนาจ” ทั้งนี้โดยมีสาระที่เกี่ยวกับการเมือง การเปลี่ยนแปลงการบริหารและกฎหมาย ในการจัดประภายรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ การกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่น

หนังสือ เอกสารนโยบาย เอกสารข้อมูล เอกสารวิจัย เอกสารสัมมนา ได้จัดทำเป็นสิ่งตีพิมพ์ตามโอกาสที่เหมาะสม และสถานการณ์ทางการเมือง ซึ่งเป็นที่สนใจตั้งแต่ผู้กำหนดนโยบายของรัฐ นักการเมืองและ นักวิชาการถึงนักเรียนมัธยมและสาธารณชนทั่วไป

สิ่งพิมพ์เหล่านี้ได้ถูกแจกให้กับสมาชิกรัฐสภา พรรคการเมือง หน่วยงานภาครัฐ กลุ่มองค์กรประชาสังคม โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น

สื่อการศึกษา

รายการของสถาบันนโยบายศึกษาได้ผ่านทางวิทยุ ซึ่งกระจายเสียงตามเกณฑ์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง เป็นการเชื่อมต่อที่สำคัญของสถาบันนโยบายศึกษาถึงสาธารณชนส่วนใหญ่ หลายครั้งที่เทปรายการได้ถูกใช้เช่นเดียวกับวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนในโรงเรียนต่างจังหวัด

ธนาคารเสียง (Voice Bank) ได้รวบรวมคำจำกัดความประกอบเทปเป็นห้องสมุดเสียงที่ใหญ่ที่สุดอันหนึ่งเรื่องนโยบายสาธารณะของประเทศ

รายการวิทยุทัศน์สถาบันนโยบายศึกษาได้ผลิตเป็นชุดวิดีโอเทปเกี่ยวกับระบบรัฐสภาและกิจกรรมประวัติศาสตร์การเมืองไทย ประเด็นนโยบายสาธารณะและคล้ายคลึงกัน วิทยุทัศน์เหล่านี้สามารถยืมได้เพื่อจุดมุ่งหมายทางการศึกษา

ปฏิทินประวัติศาสตร์และเหตุการณ์การเมือง และเกมการเมือง เช่น เกมวงเวียนประชาธิปไตย ไฟการเมือง ได้แสดงถึงความพยายามของสถาบันนโยบายศึกษาที่จะสร้างสรรค์มิติใหม่ในการให้ความรู้ทางการเมือง เพื่อให้ถึงสาธารณชนอย่างกว้างขวาง วัสดุเหล่านี้ถูกแจกให้กับโรงเรียนท้องถิ่นทั่วประเทศ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

Home Page สถาบันนโยบายศึกษา ได้เตรียมไว้อีกทางหนึ่งในการเชื่อมด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างสถาบันและสาธารณะ HomePage ได้สรุปสาระสำคัญของการดำเนินงานและกิจกรรมโครงการ เช่นเดียวกับข้อมูลปฏิรูปการเมืองและการกระจายอำนาจที่ทันสมัย

โครงการ

สถาบันนโยบายศึกษาดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ดังนี้

- สัมมนาและฝึกอบรม
- วิจัย
- สิ่งพิมพ์ (จดหมายข่าว เอกสารสัมมนา เอกสารวิจัย เอกสารนโยบาย เอกสารข้อมูล และหนังสือ)
- สื่อความรู้ทางการเมือง (รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ วิทยุทัศน์ ปฏิทิน แผนที่ เกมการเมือง)

พบกับรายการ “โครงการศึกษานโยบายสาธารณะทางวิทยุ” ดำเนินรายการ โดย ศ.ดร. สมศักดิ์ ชูโต และคุณดุษฎี ณ บางน้อย ทุกวันเสาร์ เวลา 17.00-18.00 น. ทางสถานีวิทยุ ททท.เอ.เอ็ม. 1494

.....

สถาบันนโยบายศึกษาประสงค์ที่จะเผยแพร่วิทยุทัศน์ รายการโทรทัศน์ชุด “สู่สังคมประชาธิปไตย” และ “สังคมลี้มิตติ” ซึ่งออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง 11 ในระหว่างปี พ.ศ. 2535-2537 แก่ผู้สนใจเพื่อเป็นสื่อเสริมการเรียนการสอน และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในปัญหาสาธารณะต่าง ๆ

.....

จดหมายข่าวรายเดือน “ปฏิรูปการเมือง-กระจายอำนาจ” นำเสนอสาระข้อมูล และบทวิเคราะห์ทางการเมือง และนโยบายสาธารณะ เป็นอภินันทนาการแก่สมาชิกของสถาบันฯ และสถาบันการศึกษาที่สนใจ

.....

สนใจสมัครเป็นสมาชิกเพื่อรับจดหมายข่าว และส่วนลดราคาสิ่งพิมพ์และสื่อต่าง ๆ ของสถาบันนโยบายศึกษา (IPPS) ได้ที่ 99/146 ซอยหมู่บ้านงามวงศ์วาน ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทร. 9411832-3 โทรสาร 9411834 (ค่าสมาชิก 100 บาท ต่อปี)

.....

สิ่งพิมพ์สถาบันนโยบายศึกษา

สยามสู่ศตวรรษที่ 21 (พิมพ์ครั้งที่ 2 2537) ชัยอนันต์ สมุทวณิช	50 บาท
บริษัท การบินไทย จำกัด (2537) บัณฑิต จันทรโรจนกิจ	120 บาท
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (2537) บัณฑิต จันทรโรจนกิจ, กัลยา อุดมวิทิต วิมลรัตน์ สุขเจริญ	80 บาท
โครงการทางด่วนพิเศษขั้นที่สอง (2537) วิมลรัตน์ สุขเจริญ	50 บาท
งบประมาณจังหวัด (2537) ชัยอนันต์ สมุทวณิช	60 บาท
สภาตำบล (2537) ตระกูล มีชัย	150 บาท
กระบวนทัศน์ใหม่ในการศึกษารัฐและสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 2 2538) ชัยอนันต์ สมุทวณิช	40 บาท
การปฏิรูปทางการเมือง (2538) ชัยอนันต์ สมุทวณิช	20 บาท
การกระจายอำนาจ (2538) ตระกูล มีชัย	100 บาท
Policies of Thai Political Parties in the 1995 General Election (1995) Kiratipong Naewmalee, Nattaya Kuanrak, Prachak Kongkirati, Win Phromphaet (Translated and edited by Santhad Atthaseree, David Peters, Parichart Chotiya)	50 บาท
ผ่าทางตันการเมืองไทย (2538) ชัยอนันต์ สมุทวณิช	20 บาท
เทศบาลในบริบทการกระจายอำนาจแห่งยุคสมัย (2538) ชัยอนันต์ สมุทวณิช ปาริชาติ ไชติยะ บรรณาธิการ	180 บาท
วัฒนธรรมการเมืองและการปฏิรูป (2539) วิชัย ตันศิริ	50 บาท

อนาคตการเมืองไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2 2539) ชัยอนันต์ สมุทวณิช	50 บาท
ท้องถิ่นนิยมและภูมิภาคนิยมในสังคมไทย (2539) เสาวลักษณ์ สุขวิรัช	25 บาท
สื่อมวลชนไทยกับการผลักดันนโยบาย (2539) Policy Advocacy and the Media in Thailand ดันแคน แมคคาร์โก (<i>Duncan McCargo</i>) รมย์มาศ โบว์ร่า (<i>Ramaimas Bowra</i>)	50 บาท
ไตรลักษณ์รัฐกับการเมืองไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2 2540) ชัยอนันต์ สมุทวณิช	150 บาท
แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการเมือง (2540) อัษฎางค์ ปาณิกบุตร	80 บาท
แนวทางการยกเครื่องรัฐสภาไทย (2540) จรัล ดิษฐาอภิชัย	80 บาท
รัฐธรรมนูญประเทศตะวันตกและไทย : กรณีศึกษาทางประวัติศาสตร์และกฎหมาย (พิมพ์ครั้งที่ 2 2540) วิชัย ตันศิริ	80 บาท
ขอดเกล้ารัฐธรรมนูญไทย (2540) เชาวนะ ไตรมาศ	35 บาท
พรรคการเมืองไทย : ภูมิหลังทางโครงสร้าง-หน้าที่และพัฒนาการทางสถาบัน (2540) เชาวนะ ไตรมาศ	120 บาท
ถกรัฐธรรมนูญ 2540 (2540) นันทวัฒน์ บรมานันท์	300 บาท
ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่นสำหรับเยาวชน พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขปรับปรุงตาม พรบ. อบจ. 2540 (2540) กীরติพงศ์ แนวมาลี, วิน พรหมแพทย์ แก้ไขปรับปรุงตาม พรบ. อบจ. 2540 โดย สนิท จรอนันต์	50 บาท
Thai Constitutions in Brief (1997) <i>Parichart Siwaraksa, Chaowana Traimas</i> <i>Ratha Vayagool</i>	50 บาท

รัฐมนตรีพันธุ์ใหม่ : บริหารงานบ้านเมืองอย่างไรให้ถูกใจประชาชน (2541) เชาวนะ ไตรมาศ	50 บาท
เปรียบเทียบนโยบาย 4 รัฐบาล (พิมพ์ครั้งที่ 2 2541) ปาริชาติ ศิวัชรักษ์	60 บาท
กรอบนโยบายแม่บทของพรรคการเมืองไทยยุคใหม่ (2541) เชาวนะ ไตรมาศ	50 บาท
100 ปี แห่งการปฏิรูประบอบราชการ วิวัฒนาการของ อำนาจรัฐและอำนาจการเมือง (พิมพ์ครั้งที่ 3 2541) ชัยอนันต์ สมุทวณิช	180 บาท
กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฝรั่งเศส : ข้อคิดเพื่อการปรับปรุงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญไทย (2541) นนท์วัฒน์ บรมานันท์	160 บาท
บทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญกับการปฏิรูปการเมือง (2541) นนท์วัฒน์ บรมานันท์	60 บาท
ปฏิรูปประเทศไทย...จากวิกฤตสู่สหัสวรรษใหม่ (2541) วุฒิพงษ์ เปรียบจรรย์วัฒน์	20 บาท
มาตรการทางกฎหมาย ในการเสริมสร้างเสถียรภาพรัฐบาล (2541) มานิตย์ จุมปา	60 บาท
ทฤษฎีใหม่ : มิติที่ยิ่งใหญ่ทางความคิด (2541) ชัยอนันต์ สมุทวณิช	70 บาท
ข้อมูลพื้นฐาน 66 ปี ประชาธิปไตย (2541) เชาวนะ ไตรมาศ	150 บาท
ศักยภาพทางการคลังของ อบต. (2541) จรัส สุวรรณมาลา	130 บาท
Portfolio Government และ Multiple Legislative Processes ข้อเสนอในการออกแบบระบบการเมืองและการบริหารใหม่ (2542) ชัยอนันต์ สมุทวณิช	20 บาท
ข้าแหละ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ (2542) วุฒิพงษ์ เปรียบจรรย์วัฒน์	- บาท

สื่อความรู้ทางการเมืองของสถาบันนโยบายศึกษา

วงเวียนประชาธิปไตย	80 บาท
แผนที่เส้นทางประชาชน-ถนนประชาธิปไตย	25 บาท
Road of Democracy Map	40 บาท
ไฟการเมือง	100 บาท
เกมการเมือง (Political Monopoly)	200 บาท

สนใจกรุณาติดต่อ : สถาบันนโยบายศึกษา 99/146 ซอยหมู่บ้านงามวงศ์วาน ถนนงามวงศ์วาน
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทร. 941-1832-3 โทรสาร 941-1834, E-mail:
ipps@ksc.th.com

.....

เกี่ยวกับผู้เขียน

วุฒิพงษ์ เปรียบจรรย์วัฒน์

ดร. วุฒิพงษ์ เป็นนักวิชาการอิสระ ในอดีตเคยร่วมก่อตั้งและเป็นกรรมการผู้จัดการคนแรกของบริษัท ไทยเรตติ้งแอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด (ทริส) ระหว่างปี 2536 ถึง 2541 และก่อนหน้านั้นเคยดำรงตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายแผนงาน ธนาคารกรุงเทพ จำกัด

นอกจากนั้น ยังเคยเป็นที่ปรึกษาให้กับหน่วยงานระหว่างประเทศ ราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนหลายแห่ง เช่น ธนาคารโลก กรรมการการเศรษฐกิจของสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน ก.พ. สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ องค์กรโทรศัพท์แห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยรังสิต และบริษัทหลักทรัพย์กองทุนรวม จำกัด

ทางด้านวิชาการ เคยเป็นอาจารย์พิเศษที่มหาวิทยาลัยนอร์ทแคโรไลนา (University of North Carolina) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และผู้อำนวยการศูนย์ศึกษารัฐวิสาหกิจ สังกัดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และนักวิจัยประจำสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

ทางการศึกษา เคยสอบได้ที่หนึ่งของประเทศไทย แผนกวิทยาศาสตร์ ปีการศึกษา 2512 ได้รับทุนเล่าเรียนหลวง พ.ศ. 2513 และทุนร็อคกี้เฟลเลอร์ พ.ศ. 2520 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิศวกรรมโยธา จากสถาบันเทคโนโลยีแห่งแมสซาชูเซตต์ (Massachusetts Institute of Technology, MIT) ปริญญาโทสาขาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม จากมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford University) ปริญญาโทสาขาบริหารธุรกิจ และปริญญาเอกทางด้านเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ จากมหาวิทยาลัยชิคาโก (University of Chicago)

About the book

This booklet provides in-depth analysis and critique of the much - debated draft of the 'Educational Reform Bill' currently under deliberation by the House of Representatives. The author reveals structural weaknesses of the bill on two grounds: content and process.

The book argues that the main cause of failure of the Thai educational system is the Thai government's stubborn monopoly of this industry. The failure of the educational system is a mere reflection of other bureaucratic failures exhibited elsewhere in, for example, medical services, financial sector regulation, the mishandling of foreign reserves and overall macro-economic mismanagement. However, any effort to liberalize this industry is conspicuously absent from the bill. The author also points out that the bill is sprinkled with internal inconsistencies, irrelevant details and plain illegalities. Moreover, it is deeply entrenched in a hidebound bureaucratic view of the world.

The bill's shortcomings can be largely attributed to how the government mishandled the drafting process. Instead of treating educational reform as the nation's top priority agenda and inviting participation from the general populace early on, the government merely assigned the government agencies in charge of existing policy to take care of the bill drafting. This approach has undermined the legitimacy and greatly compromised the quality of the bill.

The author suggests that this bill would be better used to create a 'national educational reform council', which in turn would draft educational reform policy. Instead of working on the content of reform, this bill should focus on establishing the council: its duties, authority, time frame, budgetary support, size, composition, and selection process for members.